

УДК 323.2.019.51

DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v041.2023.18>**Ю. О. Седляр**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5752-701X>*доктор політичних наук, доцент,
професор кафедри міжнародних відносин
інформації та регіональних студій
Національного авіаційного університету***О. І. Стадніченко**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6535-0082>*кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри реклами та зв'язків з громадськістю
Київського університету імені Бориса Грінченка*

СОЦІАЛЬНІ МЕДІА ЯК СУЧАСНА КОМУНІКАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ

Постановка проблеми. Сучасне інформаційне суспільство формується в контексті трьох напрямків: хай-х'юм (високі гуманітарні); хай-тек (високі технічні); хайсенсоро (високі сенсорно-технологічні). Вони формують характер людської спільноти початку III-го тисячоліття, що визначається як постіндустріальна, постмодерністська та цифрова. Цифровий характер сучасних технічних комунікацій формує принципово нову модель взаємовідносин між індивідуумами на персональному, внутрішньогруповому та міжгруповому рівнях. У сучасній ері цифрових технологій людство перебуває на тому етапі розвитку, коли працюють технології web 2.0 та 3.0 та народжується 4.0. Даний період бере свій відлік із створення першої соціальної мережі у 1995 р. і визначається як час домінування онлайн мережевих суспільств, деякі з них, зокрема, наразі мають глобальний характер і набувають все більшого значення як комунікативна технологія у царині політичних і міжнародно-політичних процесів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У розрізі аналізу ролі соціальних медіа у сучасних глобалізованих політичних процесах необхідно вказати, що дана проблематика перебуває у фокусі уваги науковців у царині політології і міжнародних відносин. Серед досліджень, які розкривають значення соціальних медіа як технології політичної комунікації, фундаментальністю різняться доробки Б. Берельсона, Х. Годе, П. Лазасфельда, Дж. Спрейга і Р. Хакфельда. У світлі з'ясування стану розробки проблеми в Україні варто згадати роботи, насамперед, С. Даніленка, В. Копійки, Н. Піпченко, Н. Ржевської, М. Рижкова, О. Шевчука, Н. Белоусової, О. Запорожець. Разом із тим широкомасштабна агресія росії проти України засвідчила, що в умовах розгортання інтенсивного міжнародного конфлікту політична вага комунікативної складової соціальних медіа суттєво зростає, що власне і формує своєчасність поставлених у даному дослідженні завдань.

Метою даного дослідження є розкриття особливостей комунікації у соціальних мережах, з'ясування потенціалу їх використання, насамперед, у сфері політичних процесів і міжнародних відносин.

Виклад основного матеріалу. Із самої своєї появи науковці виявляли переваги соціальних медіа над традиційними ЗМК, наголошуючи, що соціальні комунікації надають можливості горизонтального інтерактивного спілкування у публічній площині, роблячи міжнародно-політичні процеси більш демократичними і контрольованими з боку громадянського суспільства. Тут варто наголосити на тому, що під соціальними медіа будемо мати на увазі високоінтерактивні платформи, які використовують мобільні та інтернет-технології та дозволяють окремим користувачам та їх спільнотам обмінюватися, спільно створювати, обговорювати і модифікувати створюваний користувачами контент [5, с. 155]. Д. Карпф, у свою чергу, під соціальними комунікаціями пропонує розуміти «політику 2.0», тобто нові політико-комунікаційні можливості, що розкриваються під час використання Інтернету з метою створення більш відкритих, прозорих, інтерактивних політичних інститутів, здатних взаємодіяти з громадянами на новому рівні [5, с. 155].

Визначимо чинники, що впливають на зростання ролі соціальних комунікацій у суспільстві і у міжнародно-політичних процесах:

– посилення демократичних процесів у сфері внутрішніх і міжнародних відносин, «інституційним вираженням» яких стали неурядові об'єднання, громадські рухи і спільноти;

– трансформація в сфері національних інтересів держав: рух від державних інтересів («суверенітету») до загальнолюдських цінностей, таких як права людини й захист довкілля;

– недостатні можливості окремих держав і міжнародних урядових організацій для їхнього вирішення;

– прагнення індивідуумів збільшити контроль над процесом прийняття рішень у питаннях, які зачіпають їхні життєві інтереси (захист довкілля, економічний і політичний розвиток, права людини й ін.);

– розширення можливостей транскордонних зв'язків і діяльності громадськості різних країн, можливостей технологічного прогресу [1-3].

Однак, найсуттєвішою обставиною, що вплинула на зростання ролі соціальних медіа у сфері політичних відносин, стала «інформаційна революція», яка започаткувала впровадження нових інформаційних технологій, розширилися можливості мережі і доступ до Інтернету, виникли незалежні інформаційні комунікації, відбулося масове налагодження соціальної взаємодії через сервіси Інтернету.

З моменту народження, у середині ХХ ст., цифрові технології пройшли три етапи технологічного оновлення, які визначаються форматами web 1.0, web 2.0, web 3.0. Об'єднавши семантичну розмітку і веб-сервіси, Web 3.0 збільшує потенціал для додатків, які можуть спілкуватися безпосередньо один з одним і надавати більш широкий пошук інформації через прості інтерфейси. До переваг соціальних медіа як комунікаційної технології можемо віднести: по-перше, соціальні мережі є каналом інтерактивної комунікації, тобто споживач інформації одночасно є й активним учасником, створюючи власний контент спрямований, як правило, на певну цільову аудиторію. Тож онлайн мережі є прозорими в організації, доступними і гнучкими у поширенні інформації; по-друге, у соціальних мережах відсутні внутрішні ієрархічні відносини, наявна кооперація ресурсів та, певною мірою, спільна мета. Останнє дозволяє активно використовувати мережеві ресурси для мобілізації громадської думки на підтримку певного соціально-економічного або політичного проєкту.

Формування глобального інформаційного простору і розширення використання соціальних медіа в усіх сферах життєдіяльності суспільства спричинило й розповсюдження використання онлайн комунікацій у дипломатії задля досягнення зовнішньополітичних інтересів держав. Першими нормативними документами, які були націлені на удосконалення використання соціальних медіа у зовнішній політиці, стали програми цифрової дипломатії США [2; 6]. Аналіз законодавчої бази США дозволяє виявити головні методи сучасної цифрової дипломатії, серед яких варто назвати: розміщення традиційних ЗМК на онлайн платформах; формування блогосфери; створення і просування персональних сторінок відомих політиків, партій, органів державної і місцевої влади, громадських діячів у відомих соціальних медіа; розміщення в Інтернеті нормативних документів

у царині зовнішньої політики; розсилка меседжів через застосунки мобільного телефону [2].

Реалізація програм цифрової дипломатії США передбачає виконання низки стратегічних завдань, зокрема:

– розробка і поширення в мережах нових технологій, здатних просувати зовнішньополітичні інтереси держави;

– створення інформаційних сервісів, направлених на підтримку демократії, прав і свобод людини за кордоном,

– створення мережевих комунікацій і незалежних мереж мобільного зв'язку, застосування яких дозволить ефективно протидіяти заборонам і тотальному контролю за інформаційними ресурсами в авторитарних державах [6].

Про якісну нову роль соціальних медіа в американській дипломатії засвідчили широко відомі політичні події, які прокотилися країнами Близького Сходу у 2011–2012 рр., феномен, який у науковій літературі отримав назву «Арабської весни». Коментуючи близькосхідні революційні потрясіння, американський спеціаліст А. Росс наголосив, що роль соціальних медіа в них можна оцінювати як мобілізаційну, інтегруючу і координуючу [8]. Визнаючи у цілому зростаючу роль соціальних мереж у сучасній політиці і дипломатії, А. Росс вказує на те, що соціальні медіа дедалі частіше стають транслятором ідей і сприяють демократичним перетворенням як у внутрішній, так і зовнішній політиці, хоча вони можуть виступати й інструментом захисту авторитарних і репресивних режимів [14].

Результати досліджень, які проводилися Інститутом дослідження миру США, свідчать про суттєвий вплив соціальних мереж на формування громадської думки, на культуру міжгрупового спілкування, сприяють активізації колективної діяльності, здатні провокувати демократичні перетворення в авторитарних і тоталітарних режимах [7; 8]. Разом із тим говорити про прямий зв'язок і взаємозалежність між керованістю політичними процесами і соціальними комунікаціями наразі передчасно. Скоріше за все можна заявляти про координаційну й інтегруючу роль соціальних медіа в сучасних політичних процесах [14]. Наприклад, фахівці Політичної школи у Дубаї у своєму науковому доробку «Громадські ініціативи» наголошують, що соціальні медіа відіграють мобілізаційні функції у формуванні громадської позиції і політичної активності населення [11]. Тож соціальні мережі можуть виступати як каталізатор демократичних політичних перетворень, так і виступати інструментом зміцнення репресивних авторитарних режимів. Це пояснюється тим, що з 2000-х рр. у світі невпинно зростає кількість користувачів технологій веб 2.0, з них громадськість отримує інформацію про політичні

реалії, вони формують багато у чому наші ціннісні соціально-політичні орієнтації, наше ставлення до певних подій, партій, політичних рухів або проєктів, виконують функції просування комерційних інтересів в глобальному інформаційному просторі або популяризують розважальні проєкти.

Д. Кован й А. Арнольг пов'язують високий мобілізаційний потенціал соціальних мереж у політиці із тим, що соціальні комунікації здатні втягувати громадськість у розв'язання політичних завдань, роблячи із пересічних громадян політичних акторів, які беруть на себе відповідальність за ухвалу того чи іншого рішення у царині внутрішньої або зовнішньої політики. Наприклад, якщо публічна дипломатія передбачає перехід від монологу до діалогу, то соціальні мережі створюють платформу для розвитку проєктів співробітництва, а як інструменти тут можуть застосовуватися цифрові платформи як вікі- або онлайн енциклопедії, або технології краудсорсинга [9]. Під краудсорсингом розуміється залучення до вирішення проблем широкого кола осіб, організованих за допомогою цифрових платформ комунікації, які надають можливості, у тому числі для проведення маркетингових стратегій.

Практика ЄС із застосування соціальних комунікацій у сфері внутрішньої і зовнішньої політики бере свій відлік із 1994 р. із розробкою концепції європейського інформаційного суспільства затвердженої документом «Європа і глобальне інформаційне суспільство». Для удосконалення механізмів підтримки комунікації між європейськими політичними інститутами і громадськістю було розроблено тематичні онлайн-інструменти, як наприклад, «Разом», що спрямовані на підтримку комунікації з цільовими групами. На даних онлайн ресурсах, окрім надання детальної інформації щодо поглиблення процесів європейської інтеграції, громадянам країн ЄС запропоновано долучитися до обговорення і розробки соціально-політичних проєктів. Зі свого боку, Європейська програма «Horizon Europe (2021–2027)» націлена на формування єдиного європейського цифрового простору і цифрового ринку, що має сприяти підвищенню конкурентоздатності економіки ЄС і просуванню європейських товарів і послуг на ринки третіх країн [10]. Головними ж інструментами створення єдиного цифрового простору ЄС визначає: хмарні технології, web 3.0 і web 4.0, комунікаційні технології 5G, технології DLT і систему блокчейн. Оновлення мережевих технологій запроваджуватимуться для поширення інформації у сфері зовнішньої політики і безпеки. У свою чергу, програма «Цифрова Європа» покладає на Європейську комісію з комунікаційних мереж, змісту і технологій функції забезпечення цифрового суверенітету, упровадження єдиних стандартів на цифровому ринку, модернізації надання цифрових послуг,

посилення кібербезпеки онлайн-простору ЄС, інтенсифікації взаємодії між політичними інститутами і громадянським суспільством за допомогою широкого впровадження технологій інтерактивної комунікації [12].

Тож на підставі аналізу нормативних документів ЄС із діджиталізації і цифрової дипломатії можна стверджувати, що технології соціальних мереж розглядаються європейськими інституціями як інструменти просування і захисту демократії, підтримки основних прав і свобод людини, формування політично активної європейської громадськості, здатної взяти на себе відповідальність за розбудову власного майбутнього.

Узагальнюючи потенціал впливу сучасних соціальних медіа на сферу зовнішньої політики, Н. Піпченко вказує на такі ймовірні напрями трансформації політичних процесів:

1. Соціальні медіа як особливий тип інтернет-комунікації можуть бути використані в зовнішній політиці для просування зовнішньополітичних інтересів міжнародних акторів, позиціонування держави на світовій арені, забезпечення діяльності країни у сфері зовнішньої політики шляхом установа діалогу і здійснення впливу на світову громадськість за допомогою комплексу заходів політичного, економічного, освітнього й культурного характеру. Дипломатія стає публічною, у громадськості складається враження залучення у міжнародні процеси.

2. Використання інтернет-технологій сприяє зміні правил ведення публічної політики, а також розвитку й поглибленню міжособистісних зв'язків, які побічно здійснюють вплив на сучасні зовнішньополітичні процеси. У зв'язку із збільшенням кількості доступних інформаційних ресурсів політичні сили не лише широко представлені в інтернеті, а й активно борються за вплив, використовуючи мережу для досягнення своїх цілей, що сприяє трансформації системи забезпечення зовнішньополітичної діяльності та традиційних політичних технологій.

3. Поєднання традиційної зовнішньополітичної діяльності із сучасними комунікативними технологіями зумовлює скоординовану роботу урядових і неурядових структур з управлінням прийняттям зарубіжними аудиторіями внутрішньої і зовнішньої політики країни, її політичних цінностей та іміджу на міжнародній арені. Зовнішня політика стає гнучкою, здатною оперативно реагувати на виклики і загрози сьогодення.

4. Соціальні медіа можуть бути використані для запобігання кризовим ситуаціям або управління ними, для вирішення регіональних або національних проблем, що сприятиме ефективній взаємодії акторів міжнародних відносин.

5. Зовнішньополітичні відомства різних країн, їх дипломатичні представництва та культурні

центри з метою поширення офіційної урядової інформації, координації роботи різних структур, надання онлайн-послуг, спілкування із цільовими групами різних країн можуть використовувати такі переваги соціальних медіа, як мультимедійність, персоналізація та інтерактивність. Зокрема мультимедійність можна забезпечити за допомогою об'єднання візуальних, звукових і друкованих ефектів; персоналізацію – через розміщення необхідної інформації для конкретних цільових груп або зацікавлених індивідуумів; інтерактивність дає змогу здійснювати діалог без посередників для підтримки зворотного зв'язку, забезпечуючи, таким чином, прямий доступ уряду до населення й населення до влади.

6. Головними завданнями інноваційної зовнішньополітичної діяльності є забезпечення взаємодії з громадськістю через інтернет-простір, використання зовнішніх і внутрішніх електронних ресурсів, створення внутрішньо-корпоративної соціальної мережі, організація тематичних онлайн-семинарів, відстеження міжнародних інформаційних потоків із метою запобігання соціальним і політичним тенденціям, що виникають, своєчасного реагування на кризові ситуації, забезпечення координації та супроводу зовнішніх зв'язків державних органів влади та приватних компаній [3].

Разом із тим відзначимо ризики і загрози, які можуть формуватися у царині зовнішньополітичного процесу через повне заміщення традиційних ЗМК мережевими ресурсами:

По-перше, соціальні медіа здатні створювати нові ризики для прийняття ефективних рішень у царині міжнародних відносин і зовнішньої політики. Останнє пов'язується із тим, що у мережевому суспільстві технічно набагато спрощується створення інформації, самий споживач настільки інтегрований у процес вироблення новин, що поступово розмивається межа між споживачем і автором. У такому комунікативному середовищі як, наприклад, відеоблог автор є водночас і режисером, і сценарістом, і першим глядачем, і першим рецензентом. Така ситуація суттєво знижує якість готового контенту, часто робить його маніпулятивним, адже у переважній більшості випадків такої інформаційний продукт зорієнтований на певну цільову аудиторію і при його створенні відбувається орієнтація на цільову аудиторію із відповідними цінностями і поглядами.

По-друге, соціальні медіа формують нову комунікаційну модель, побудовану на суттєвому зниженні значущості якості контенту. Демократичність в роботі соціальних медіа за певних обставин може сприяти розпалюванню ворожнечі і розширенню параметрів міжнародних конфліктів. Так соціальні медіа через інтерактивну комунікацію спроможні швидко розповсюджувати недосто-

вірну інформацію про конфліктну ситуацію, тим самим розпалюючи ворожнечу між сторонами і водночас втягуючи у протистояння все більше коло учасників із антагоністичними політичними орієнтаціями. Такими діями може змінюватися структура міжнародного конфлікту, протистояння ставатиме більш інтенсивним і погано керованим. Американський дослідник Т. Зейтцгофф вказує, що соціальні медіа виступають активним інструментом управління сучасними конфліктами через свою спроможність змінювати громадську думку [14].

По-третє, соціальні медіа об'єднують людей у спільноти із подібними ціннісними орієнтаціями і політичними поглядами. Така спільнота у соціальних мережах шукатиме інформацію щодо міжнародно-політичних подій, яка відповідає її світоглядним позиціям або яка підтверджуватиме її власні оціночні переконання в інтерпретації політичних подій. У перспективі за відсутності дискусії із представленням різних точок зору на міжнародну ситуацію це призводитиме до фрагментарного сприйняття інформації, що здатне нести загрозу атоматизації політичного простору.

Крім того, активність у соціальних мережах створює власну комунікативну культуру, формується мережевий словник, у створенні контенту змішуються стилі, часто текстові повідомлення містять численні граматичні й пунктуаційні помилки, що зрештою призводить до зниження рівня писемності і поступової втрати індивідуальних особливостей авторського стилю.

У соціальних медіа емоції висловлюються не через пряме спілкування, а за допомогою емоції, які передають емоційні реакції читача на отримані повідомлення. Це у певній ступені формалізує спілкування, не дозволяє встановлювати і розвивати глибоку міжособистісну комунікацію.

У будь-якому випадку, яким би не було наше ставлення до соціальних медіа, варто визнати, що соціальні комунікації на сьогодні всебічно інтегруються у життя кожної людини, формуючи власну унікальну культуру спілкування, ретранслюючи особливі символи і створюючи власний світ, який функціонує за своїми правилами.

Враховуючи змістовні характеристики сучасних соціальних медіа поділимо їх на: 1. Соціальні контактні мережі (Facebook) – віртуальна платформа або он-лайн сервіс для розбудови соціальних взаємовідносин. 2. Блоги (Blog.Liga.net) – персональні, групові або корпоративні мережеві майданчики для розміщення інформації в режимі щоденника, із можливістю залучення до обговорення сторонніх користувачів. 3. Мікроблоги (Twitter) – видозмінена версія блогу, метою якої є формування оперативних комунікаційних зв'язків за допомогою коротких повідомлень та спрощеної процедури комунікації. 4. Фай-

лообмінники (YouTube, Flickr) – он-лайн сервіс із надання майданчика під розміщення, пошук та обмін контентом. 5. Соціальні мережі новин (Reddit) – онлайн майданчики із розміщення та оперативного поширення новин. 6. Вікі-проекти (Wikipedia) – он-лайн проекти із створення та накопичення довідково-інформаційного контенту із можливістю групового співавторства. 7. Сайти закладок (Google.Bookmarks, BlogMarks.net) – он-лайн сервіс із зберігання та накопичення інтернет-посилань. 8. Віртуальні світи – інтернет-співтовариство із певним чином модельованою реальністю. 9. Підкастинг (накопичувачі цифрових медіа-файлів) – он-лайн ресурс із створення, накопичення та поширення медіа-файлів у стилі радіо або телебачення. 10. Мультиінструментальні ЗМІ (SAY.TV) – інтернет-ресурси, що містять мульти-інструментальні можливості із створення, накопичення та поширення контенту в межах певних тематичних завдань.

Зрештою необхідно наголосити на тому, що важливим напрямом протидії російській збройній й інформаційній агресії стало, у тому числі, широке залучення потенціалу технологій соціальних комунікацій, які були направлені на протидію російській пропаганді, боротьбу із дезінформацією, викриття спеціальних інформаційно-психологічних операцій. Активне застосування інтерактивних соціальних медіа сприяло мобілізації і згуртованості українського суспільства на найбільш загрозливому ранньому етапі військового вторгнення. Визначимо чотири базові технологічні принципи web 2.0: 1) веб, як платформа, без посередницьких програм, що дозволяє запускати програми прямо в мережі Інтернет; 2) можливість синдикації контенту; 3) співпраця розробників та користувачів у відкритій інформаційній інфраструктурі; 4) соціальні мережі та блогосфера, багатовекторне інтерактивне спілкування користувачів мережі. У протистоянні росії в інформаційній сфері головними перевагами соціальних медіа над іншими медійними ресурсами стали: 1) соціальні мережі є каналом інтерактивної комунікації; 2) оперативність та гнучкість – інформаційні повідомлення (графіка, відео, текст) доходять дуже швидко, разом з тим зберігається можливість у будь-який момент вносити зміни (виходячи з реакції отримувача); 3) персональне таргетування – трансляція інформаційного повідомлення на конкретного представника цільової групи, при цьому враховуються особисті моменти та уподобання; 4) демократичність в організації; 5) мала витратна складова – вартість прямої промоції у соцмережах складає невеликий відсоток у порівнянні із класичними інструментами (ТВ, радіо, преса, зовнішня реклама), а промоція з майданчика акаунта приватної особи взагалі офіційно

не тарифікується. Тут варто наголосити й на тому, що онлайн соціальні мережі наразі активно використовуються й ЗСУ і не лише з метою здійснення управлінських процесів, але й для ведення віртуальних бойових дій, які забезпечують реальні військові протистояння [1; 4].

Висновки. У сучасному інформаційному суспільстві головним продуктом стає інформація, яка із появою соціальних мереж почала розповсюджуватися новими темпами, створюючи цифровий соціокультурний простір. Соціальні спільноти, об'єднані в Інтернеті на підставі ціннісних орієнтацій, функціонують поза просторово-часових рамок, формуючи унікальну культуру спілкування у соціальних медіа, яка здатна виступати інструментом трансформації сучасних політичних і міжнародно-політичних процесів. Використовуючи інтерактивний формат комунікації, соціальні мережі забезпечують якісну зміну публічної політики і публічної дипломатії, що проявляється у формуванні політичної культури самоорганізації і взяття на себе відповідальності за конструювання власного політичного майбутнього. Соціальні медіа у публічній дипломатії створюють горизонтальну модель комунікації, стимулюючи політичну активність соціальних спільнот шляхом залучення їх до обговорення і реалізації соціально-політичних проєктів. Розвиваючи комунікаційні бар'єри, соціальні медіа спроможні виступати ефективним інструментом політичної мобілізації і консолідації, соціальної інтеграції і солідарності.

Із самої своєї появи соціальні медіа активно інтегруються у концепцію цифрової дипломатії США і країн ЄС, які найчастіше їх застосовують для підтримки і просування демократії, захисту основних прав і свобод людини в третіх країнах, налагодження міжкультурного діалогу у рамках реалізації технологій «soft power».

Література

1. Курбан О.В. Сучасні інформаційні війни в мережевому он-лайн просторі: навчальний посібник. К.: ВІКНУ, 2016. 286 с.
2. Піпченко Н.О. Соціальні медіа у структурі зовнішньої політики провідних міжнародних акторів: Монографія. К.: Центр вільної преси, 2014. 332 с.
3. Піпченко Н.О. Соціальні медіа як механізм забезпечення інтернет-комунікації у сфері зовнішньої політики //Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки». 2018. № 2. URL:http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/viewFile/3322/3001
4. Седляр Ю.О. Стратегія США та країн ЄС з протидії російській збройній агресії в Україні. / Дипломатія в міжнародних відносинах: ретроспекція і сучасність: Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Київ, Національний авіаційний університет, 24 лютого 2023 р. К.: НАУ, 2023. С. 153-156.

5. Янченко А. Соціальні медіа як елемент політичної комунікації // Політичний менеджмент. 2013. № 1-2. С. 153-163.

6. Aday S. Blogs and bullets. New media in contentious politics // United States Institute of Peace. August 2010. № 5. URL: <http://www.newmediacenter.ru/wp-content/uploads/2011/10/adayetel2010.pdf>

7. Castells M. The New Public Sphere: Global Civil Society, Communication Networks, and Global Governance // The Annals of the American Academy of Political and Social Science. 2008. № 616. URL: http://prtheories.pbworks.com/w/file/45138545/Castells_2008_The_New_Public_Sphere.pdf

8. Civil Movements: The Impact of Facebook and Twitter // Arab social media report. May 2011. № 2(1). URL: <http://www.dsg.ae/portals/0/ASMR2.pdf>

9. Cowan G., Arsenault A. Moving from monologue to dialogue to collaboration: The three layers of public diplomacy // The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science. 2008. Т. 616. №. 1. P. 10-30.

10. Horizon Europe (2021–2027) URL: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en

11. Khatib L. and al. Public Diplomacy 2.0: An Exploratory Case Study of the US Digital Outreach Team // Oxford Internet Institute. CDDRL working papers. 2011. № 120. URL: http://uscpublicdiplomacy.org/media/Exploratory_Case_Study_US_Digital_Outreach_Team.pdf

12. The Digital Europe Programme (DIGITAL) URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/activities/digital-programme>

13. White Paper on a European Communication Policy. 2006. URL: https://europa.eu/documents/comm/white_papers/pdf/com2006_35_en.pdf

14. Zeitzoff T. Does social media influence conflict? Evidence from the 2012 Gaza Conflict // Journal of Conflict Resolution. 2018. № 62 (1). PP. 29-63.

Анотація

Седляр Ю. О., Стадніченко О. І. Соціальні медіа як сучасна комунікаційна технологія. – Стаття.

У статті розглядаються особливості комунікації у соціальних мережах, з'ясовується потенціал їх використання, насамперед, у сфері політичних процесів і міжнародних відносин. Стверджується, що широкомасштабна агресія росії проти України засвідчила, що в умовах розгортання інтенсивного міжнародного конфлікту політична вага комунікативної складової соціальних медіа суттєво зростає, у суспільстві підвищується їх мобілізаційний й координуючий потенціал.

З'ясовується, що у сучасному інформаційному суспільстві головним продуктом стає інформація, яка із появою соціальних мереж почала розповсюджуватися новими темпами, створюючи цифровий соціокультурний простір. Соціальні спільноти, об'єднані в Інтернеті на підставі ціннісних орієнтацій, функціонують поза просторово-часових рамок, формуючи унікальну культуру спілкування у соціальних медіа, яка здатна виступати інструментом трансформації сучасних політичних і міжнародно-політичних процесів. Використовуючи інтерактивний формат комунікації, соціальні мережі забезпечують якісну зміну

публічної політики і публічної дипломатії, що проявляється у формуванні політичної культури самоорганізації і взяття на себе відповідальності за конструювання власного політичного майбутнього. На підставі аналізу політичних практик встановлюється, що соціальні медіа у публічній дипломатії створюють горизонтальну модель комунікації, стимулюючи політичну активність соціальних спільнот шляхом залучення їх до обговорення і реалізації соціально-політичних проєктів. Розмиваючи комунікаційні бар'єри, соціальні медіа спроможні виступати ефективним інструментом політичної мобілізації і консолідації, соціальної інтеграції і солідарності.

На основі дослідження нормативних документів з'ясовується, що із самої своєї появи соціальні медіа активно інтегруються у концепцію цифрової дипломатії США і країн ЄС, які найчастіше їх застосовують для підтримки і просування демократії, захисту основних прав і свобод людини в третій країнах, налагодження міжкультурного діалогу у рамках реалізації технологій «soft power».

Ключові слова: соціальні медіа, соціальні комунікації, публічна політика, публічна дипломатія, цифрова дипломатія ЄС, цифрова дипломатія США, інформаційне суспільство.

Summary

Sedliar Yu. O., Stadnichenko O. I. Social media as contemporary communication technology. – Article.

The article deals with the peculiarities of communication in the social media, examines the potential of their use primarily in the field of political processes and international relations. The authors conclude that the Russia's large-scale aggression against Ukraine proved that in the context of a full-blown international conflict, the political weight of the communicative component of social media is growing significantly.

The article also highlights that in the contemporary information society, the main product is information, which due to the social networks, began to spread at a new pace, creating a digital socio-cultural space. Social communities united on the Internet on the basis of common value orientations function outside the space-time framework, forming the unique culture of communication in social media, which is capable to distinguish itself as a tool for the transformation of contemporary political and international political processes.

In the light of the current international reality the authors reveal that the social media in public diplomacy create a horizontal model of communication, stimulating the political activity of social communities by involving them in the discussion and implementation of socio-political projects.

Based on the analysis of the regulatory documents, it is found that since its very beginning, social media have been actively integrated into the concept of digital diplomacy of the USA and EU countries, which most often use them to support and promote democracy, protect basic human rights and freedoms in third countries, and establish intercultural dialogue as part of the implementation of «soft power» technologies.

Key words: social media, social communications, public policy, public diplomacy, digital diplomacy of the EU, US digital diplomacy, information society.